

پیش بینی درماندگی مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با تأکید بر اقلام تعهدی و جریانات نقدی

مهسا نجارپور حسنی

کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی علم و فن آوری شمس، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول)
Mahsa.najarpour@gmail.com

دکتر مرتضی خانلاری

دکتری حسابداری، موسسه آموزش عالی علم و فن آوری شمس، تبریز، ایران.
Khanlari.morteza@yahoo.com

چکیده

پژوهش حاضر به پیش بینی درماندگی مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با تأکید بر اقلام تعهدی و جریانات نقدی می پردازد. این پژوهش از لحاظ هدف، کاربردی و از بعد روش شناسی، همبستگی از نوع علی (پس رویدادی) می باشد. با استفاده از روش نمونه گیری حذف سیستماتیک، ۱۲۷ شرکت به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شده در دوره زمانی ۶ ساله بین سال های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ مورد تحقیق قرار گرفتند. نتایج حاصل از پژوهش نشان می دهد که جریان های نقد عملیاتی، تغییرات در حسابهای دریافتی و تغییرات در موجودی کالا رابطه معکوس و معناداری با درماندگی مالی (طبق مفاد ماده ۱۴۱ قانون تجارت و مدل تعدیل شده آلتمن) دارند و هزینه استهلاک سالانه رابطه معناداری با آن ندارد. همچنین جریان های نقدی عملیاتی، تغییرات در حسابهای دریافتی و تغییرات در موجودی کالا، قدرت پیش بینی سود عملیاتی سال آتی را داشته و با آن رابطه مستقیم و معنادار دارند ولی تغییرات در حسابهای پرداختی رابطه معکوس و معناداری با سود عملیاتی سال آتی دارد و هزینه استهلاک سالانه رابطه معناداری با سود عملیاتی سال آتی ندارد.

واژگان کلیدی: پیش بینی درماندگی مالی، اقلام تعهدی، جریانات نقدی عملیاتی.

مقدمه

در حال حاضر، بنگاه های اقتصادی در محیطی بسیار متغیر و رقابتی فعالیت می کنند. واکنش سریع و درست در مقابل شرایط بسیار متغیر بازار، در موقعیت بنگاه ها نقش بسزایی دارد. با توسعه بازار های پولی و مالی و متعاقب آن حاکم شدن وضعیت رقابتی، بسیاری از شرکت های ورشکسته از گردونه رقابت خارج می شوند. این امر موجبات نگرانی صاحبان سرمایه را فراهم نموده، برای این که از سوخت شدن اصل و فرع سرمایه خود جلوگیری کنند، به دنبال روش هایی هستند که درماندگی مالی شرکت ها را پیش بینی کنند. درماندگی مالی و در نهایت ورشکستگی واحد های اقتصادی می تواند زبان های هنگفتی را در سطح خرد و کلان وارد نماید (پور حیدری و کوپایی، ۱۳۸۹). بحران مالی مکزیک (۱۹۹۴). بحران مالی عظیم شرق آسیا (۱۹۹۷). بحران مالی برزیل و اقتصاد آزاد شده روسیه (۱۹۹۸) و بحران مصیبت بار آرژانتین، بحران انرون در آمریکا و بحران مسکن (۲۰۰۵) و عظیم ترین بحران مالی تاریخ ۲۳۰ ساله آمریکا (۲۰۰۸) همگی حاکی از تجدید و پایداری درماندگی هاست (ایروانی، ۱۳۸۸). به واسطه عوالی همچون موج اخیر رسوایی های شرکت های سهامی نظیر آدلفیا، انرون و ورلدکام در کنگره ایالات متحده، مارکنی در انگلستان و رویال آهولد در هلند، نظام راهبری